

9. 2. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společnost s ručením omezeným ve světle novely zákona o obchodních korporacích

V loňském roce publikovala naše kancelář sérii příspěvků zabývajících se první rozsáhlou novelou zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“). Převážná část novely je již několik dní účinná a od 1. 1. 2021 započala běžet roční lhůta pro implementaci nových pravidel do zakladatelských právních jednání společností. Cílem tohoto článku je přinést přehled podstatných změn, které se týkají společnosti s ručením omezeným.

Založení společnosti

Novela výrazným způsobem zjednodušila zakládání společností s ručením omezeným. Doposud platilo, že pro splacení peněžitého vkladu v jakékoliv jeho výši bylo nutné zřídit zvláštní bankovní účet, na který musela být před vznikem společnosti složena minimální výše vkladu (resp. 30 % vkladu), jinak by společnost nemohla vzniknout. Bankovní účet bylo nicméně možné zřídit až po založení společnosti, tj. po sepsání zakladatelského právního jednání ve formě notářského zápisu. Spěchal-li zakladatel na vznik společnosti, musel zpravidla absolvovat rychlý přesun od notáře do banky, kde založil bankovní účet a získal potvrzení o složení vkladu na zvláštní účet, a následně zpět k notáři, který (nejen) na podkladě potvrzení, resp. prohlášení správce vkladu zapsal společnost do obchodního rejstříku.

Tato praxe byla o to absurdnější, když po účinnosti ZOK zakladatelé hojně využívají výrazného snížení minimální výše základního kapitálu. Velká část nově založených společností má proto základní kapitál ve výši minimálního vkladu – 1 Kč. Připomeňme, že předchozí právní úprava předepisovala pro společnost s ručením omezeným základní kapitál ve výši alespoň 200 000 Kč. Sprint „notář – banka – a zpět“ byl tak začasťte absolvován pro potvrzení o složení částky, která je z pohledu ostatních nákladů na založení společnosti zanedbatelná.

Novela ZOK tento nešvar odstraňuje a od letošního roku není nutné v případech, kdy základní kapitál nepřevyšuje 20 000 Kč, zakládat zvláštní účet pro složení vkladů do základního kapitálu. Namísto toho bude možné peněžitý vklad splatit správci vkladů v hotovosti. Vzhledem k tomu, že správcem vkladu může být i zakladatel, významně se ve většině případů urychlí vznik společnosti.

Právnícká osoba jako jednatel

Novela i nadále umožňuje, aby jednatelem byla jmenována právnícká osoba. Právnícká osoba – jednatel je povinna určit fyzickou osobu, která ji při výkonu funkce ve společnosti s ručením omezeným zastupuje, což má vést k určení konkrétních fyzických osob zastupujících společnost s ručením omezeným a zjednodušit orientaci třetích osob v otázce, kdo za společnost „podepisuje“. Pokud právnícká osoba – jednatel zmocněnce neurčila, zastupoval ji při výkonu funkce podle dosavadní právní úpravy její statutární orgán.

V praxi se tak stávalo, že pokud právnícká osoba – jednatel měla obsazen svůj statutární orgán další právníckou osobou či dokonce více právníckými osobami, vznikaly často rozsáhlé a nepřehledné struktury, které popíraly úmysl zákonodárce jednoduše a přehledně určit jednu fyzickou osobu, která

výkon funkce jednatele „fakticky“ vykonává.

Novela ZOK na tuto praxi reaguje tím, že společnosti s ručením omezeným, jejichž jednatelem je právnická osoba, musí do 3 měsíců od účinnosti novely, tj. do 1. 4. 2021, zajistit, aby právnická osoba - jednatel určila pouze jednu fyzickou osobu, která ji bude při výkonu funkce jednatele zastupovat, a tuto osobu v téže lhůtě zapsat do obchodního rejstříku. V případě nesplnění této povinnosti funkce právnické osoby - jednatele automaticky zaniká ke dni 2. 4. 2021. Pro úplnost uvedme, že tato úprava se týká také všech ostatních obchodních korporací.

V takovém případě reálně hrozí, že daná společnost s ručením omezeným nebude mít způsobilý statutární orgán (např. ztratí všechny jednatele; počet jednatelů nebude postačovat pro řádné zastupování společnosti s ručením omezeným, vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby společnost zastupovalo více jednatelů společně).

Převod podílu

Ve vztahu k převodu podílu novela zcela jednoznačně stanoví, že podpisy stran na smlouvě o převodu podílu musí být úředně ověřeny. Z pohledu praxe se nejedná o žádnou změnu, neboť podle dosavadního znění ZOK byl převod podílu vůči společnosti účinný předložením smlouvy o převodu podílu s úředně ověřenými podpisy, což ve svém důsledku nutilo smluvní strany nechat své podpisy úředně ověřit i před účinností novely.

Valná hromada - rozhodování per rollam

Zejména dnes, kdy jsme nuceni eliminovat lidský kontakt v důsledku epidemiologických opatření, společnosti zvažují rozhodování mimo valnou hromadu, tzv. formou per rollam. Společnost tímto způsobem může rozhodnout, aniž by se společníci museli skutečně sejít. Zákonodárce však nevyšel v tomto ohledu společníkům zcela vstříc a rozhodování per rollam v záležitostech, ve kterých je požadováno osvědčení valné hromady veřejnou listinou, zpřísnil a učinil finančně nákladnější.

Nově je totiž za účelem přijetí rozhodnutí per rollam nutné vyhotovit dva notářské zápisy - první o návrhu na rozhodnutí per rollam a druhý osvědčující přijetí takového rozhodnutí. Lze předpokládat, že společníci budou rozhodování per rollam napříště volit spíše výjimečně. Touto změnou však došlo ke sjednocení národního předpisu s evropským právem.

Valná hromada - neplatnost usnesení

Jistých změn doznala také možnost dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady. Neplatnosti usnesení se lze obecně dovolat jen tehdy, je-li proti usnesení valné hromady podán protest, který musí být přesně vymezen co do jeho důvodu. Jen v takovém rozsahu lze následně napadnout platnost usnesení valné hromady.

Touto úpravou novela zohledňuje judikatorní závěry, které se ustálily od účinnosti ZOK. Promítnutí těchto závěrů do textu zákona považujeme za přínosné, neboť uživateli zákona poskytuje jednoznačnější vodítko, jaké náležitosti má protest splňovat. Zvláště za situace, kdy předmětem soudního přezkumu mohou být pouze důvody uvedené v protestu, je přesné znění zákona o to důležitější.

Upozorňujeme, že společníci mohou povinnost odůvodněného protestu ve společenské smlouvě zcela vyloučit.

Valná hromada - právo na doprovod

Další změnou je možnost každého společníka přizvat na jednání valné hromady další osobu (doprovod), není-li to vyloučeno společenskou smlouvou. Taková osoba však musí prokázat, že je vázána mlčenlivostí v takovém rozsahu, jako společník.

Novela opět reaguje na potřeby praxe, kdy je na valné hromadě projednávána složitější problematika a společník vyžaduje přítomnost odborníka, který by mu s danou problematikou poradil přímo na valné hromadě. V úvahu tak bude přicházet současná přítomnost zejména advokáta nebo finančního poradce.

Vysílací právo společníka

Nová je i úprava institutu podílu s vysílacím právem. Společníci tak mohou ve společenské smlouvě určit, že s určitými podíly je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů a společně s tímto tyto jednatele také odvolat. Společníci jsou přitom omezeni maximálním počtem jednatelů společnosti.

Podíl bez hlasovacího práva

Novela také postavila na jisto, že společnost může mít podíly bez hlasovacího práva, když ZOK po novele výslovně uvádí, že společnost musí mít alespoň 1 podíl s hlasovacím právem.

Mgr. Martin Heinzl,
advokát

Mgr. Tomáš Maux,
advokátní koncipient

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](https://www.peytonlegal.cz)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700

E-mail: info@plegal.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)